

DIMITRIE GRAMA

Dimitrie Grama s-a născut la 25 octombrie 1947 la Reșița. A urmat Geologia la Universitatea din Cluj, fiind totodată component al lotului național de atletism. Cu ocazia unui concurs al „sprinterilor” în Suedia, „alege libertatea”. La Stockholm a luat un Master of Science la Facultatea de Științe și apoi a făcut medicina la faimosul Institut „Karolinska”. După aceea a lucrat ca doctor chirurg la diverse spitale, unele renumite, cum ar fi Uppsala University Hospital (unde a stat 11 ani), Liverpool University Hospital, Norfolk & Norwich University Hospital, King Abdul Aziz Teaching Hospital în Arabia Saudită, etc. În 1985 a publicat câteva poezii în ziarul lui Virgil Ierunca, „Limite”, la Paris. Din anul 2000, când a debutat editorial, a publicat: Făptura cuvântului, Pasărea melancoliei, Vânătoare de umbre, Elegiile depărtării, Suflete atârinate de catarge, Neguțătorul de imagini, Voi lua cu mine noaptea, Dă-mi mâna ta, străine, Bastian și alte confidențe, Versuri, Ilidia, Singuri împreună ș.a.

Aproape transparent

Hadrian's wall desparte încă lumi;
barbarii celtici de romani.
Acolo stau stingher și-ascult
cum vîntul spulberă cuvinte.

Cu brațele întinse
peste orizonturi largi
încerc să le adun
pentru tine, pentru altădată.

De-acolo, de pe zid,
simt vînt ce schimbă culoarea
din degetul cu care îmi pictezi portretul.

Ce palid sunt
aproape transparent, încadrat.
dar mai ales pierdut
în albastrul din perete.

De partea cealaltă
doi bătrîni stau mîna în mîna
Și-ascultă cum vîntul
îmi așterne brațul-gînd
pe umerii tăi goi.

Prin vechi catedrale cathare

Mă întreb dacă ați știut
că în catedrale vechi cathare
sfinții, tulburați de pași străini,
de mirosul greu de om,
se sinucid?
Doar într-un singur loc
mai sunt supraviețuitori.

De aceea nu e de mirare
că la pagina patruzeci și șapte
și numai acolo
dintr-o ruină se aude un cîntec
de durere, dar și de iertare.
Aceasta este pagina la care
noi ar fi trebuit
să fim arși pe rug.

Din cer

Nu, nu a mai plouat demult
din cer cad
demoni
îngeri morți
pietre negre

Cineva, în Africa
îngîna un blestem
ori poate o rugăciune
Cine să-nteleagă?
Cine să știe?
Demult n-ai mai vorbit
cu Dumnezeu
și liniștea îți bate
cu ciocane reci
în cuget.

Deschizi ușa, ieși,
ești liber.
Afară plouă cu demoni.

Țara lui Soron

A trecut războiul, dar cerul
este încă o gură fierbinte, dragon

ce macină cîmpuri de luptă
deznădejdi, suflute, speranțe.
Pe strada noastră lumea
nu mai este aceeași:
doar un bătrînel culcat pe o carte
deschisă, o funcționară părăsită
și doi-trei tineri care-și privesc
mîinile cu degetele albe, răsfirate.
Pantalonii, cămașa, pașii îmi sunt
așezați frumos, lîngă cîrciumă,
îmi sunt mici acum și de aceea
le-am și promis cuiva venit
de departe. Dar nu fii trist,
mi-au fost și mie doar împrumutate.

A trecut războiul, dar zilnic
mă gîndesc ce s-ar fi întîmplat
dacă nu m-aș fi reîntors
și nu ți-aș fi povestit
despre țara lui Soron
și despre evadarea din foc.

Ceață de Liverpool

Albert Dock – Liverpool
Beatles și
ceața milenară
Coloane de tunici roșii
în drum
spre colonii
spre Irlanda
Corăbii cu pînzele joase
apar, dispar
năluci, mister.

Un copil
vestește în
dialect celtic
ceva
poate venirea
romanilor
Muget de luptă
tobe,
apoi tăcere
Și doar ceața
de la începuturi.

Mai văd o umbră

Neliniște și freamăt
biserici care plîng
în Liverpool.
Mă plimb uimit
pe rîul Mesey, înspre mare
ca pe un bulevard.
E ora cinci
omul acela negru
cu ochii roșii
arde
în pîntecul orașului.
E ora cinci
bisericele tac acum
în pustiul presărat cu ceață.
Mai văd o umbră
care s-a trezit
dar face doar un pas și cade.
E ora cinci în Liverpool
și tu, iubito, dormi,
dormi ca și cînd
ar fi doar ora goală de timp.

Himerismul, expresionismul și apocalipsa necomunicării. Dimitrie Grama, un poet român din Gibraltar

Poezia lui Dimitrie Grama e o jubilație continuă pe teme ale recuperării timpului și spațiului, conjugă melancolia pierderii universului infantil, cu verbul super-rafinat, al unei realități poetice bine regizate: „Unelte simple/ sculptează/ la infinit/ orizonturi.// Păsări mari, galbene./ neliniștite./ ca după furtună/ caută/ eternitatea instantaneului./ Aripi violete/ părăsesc/ un festival discret/ al umbrelor...// Fiecare construiește orizonturi/ din pomul propriu/ le privesc pe toate/ și aleg unul/ pasărea instantaneu.” (*Pasărea instantaneu*).

Este de consemnat efectul liric rezultat din enormitatea imaginilor, în contrast cu obiectele care le provoacă și care insinuează o candoare de copil mare, ingenuitatea unui suflet ce și-a păstrat prospețimea, în pofida experiențelor livrești și de viață: „Aveam de toate. În camera/ de teracotă, pîinea, vinul/ Și sarea fugărită din mare./ Aveam la discreție vorba/ pe care nu o împărteam./ Aveam ideea și aveam/ ascunse-n pumni suflute mici./ Suflutele noastre./ Și, cu toate astea, din cînd în cînd/ ne umflam cu mîndrie pieptul./ Probabil o măsură de precauție./ de siguranță./ Aveam de toate. Pereții./ strada de dincolo de perdele/ Și păcatul comun./ Amîndoi știam prea bine că doar din vanitate am ucis./ Am omorît ideea ?i cuvîntul/ în camera de teracotă/ Unde aproape că ne-am întîlnit” (*Am ucis*).

În general poezia lui Dimitrie Grama se regăsește în zona expresionismului, așa cum îl definește (și) Ștefan Augustin Doinaș în *Poezie și modă poetică*: „Ca atitudine spirituală, expresionismul se hrănește din conștiința acută a unei profunde crize (criză a omului, criză a istoriei, criză a valorilor), dintr-un halucinant presimț al catastrofei; unitatea primordială dintre om și natură a fost ruinată, raportul intim cu Transcendentul a fost rupt”. [...]

Singuri împreună de Dimitrie Grama este cartea de poezie care pune în pagină „o dialectică” a tăcerii și a cuvîntului care excede caracterul explicativ al amănuntului biografic. Demersul poetic propune o redescoperire a realului, dar nu neapărat prin celebrare, cît mai ales prin interogație.

Adrian ALUI GHEORGHE
Piatra Neamț, 26 ianuarie 2015